13/10/2021

«Τεχνητή νοημοσύνη: Ένα εργαλείο στην υπηρεσία του ανθρώπου και των αναγκών του»

/ Ενορίες

Στο «Ενοριακό Αρχονταρίκι» του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς και στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…», την Δευτέρα 11 Οκτωβρίου, ο κ. Ηλίας Λιαμής, Δρ. Θεολογίας – Μουσικολόγος – Συγγραφέας, φιλοξένησε τον κ. Σέργιο Θεοδωρίδη, Ομότιμο Καθηγητή Επεξεργασίας Σημάτων και Μάθησης Μηχανής στο Τμήμα Πληροφορικής και Επικοινωνιών του Πανεπιστημίου Αθηνών., σε μια συζήτηση με θέμα «Τεχνητή νοημοσύνη: Ένα εργαλείο στην υπηρεσία

του ανθρώπου και των αναγκών του».

Ο όρος τεχνητή νοημοσύνη, εμφανίστηκε το 1956, εξήγησε ο κ. Θεοδωρίδης, όπου εμφανίζεται μία κατεύθυνση της, η λεγόμενη συμβολική, που θεωρεί ότι η σκέψη μας, η νόηση μας, μπορεί να τυποποιηθεί με βάση συγκεκριμένους και αυστηρούς κανόνες, αντίστοιχους με τους κανόνες της γραμματικής, που εφαρμόζονται πάνω σε κάποια σύμβολα.

Η κατεύθυνση αυτή οδηγήθηκε στο τέλος της, περίπου το 1980 και ο λόγος ήταν ότι η νόηση δεν λειτουργεί με αυτόν τον τρόπο. Η ανθρώπινη νόηση, όταν θέλει να πάρει αποφάσεις και χρησιμοποιεί την λογική, δεν μπορεί να αξιοποιήσει όλα τα πιθανά ενδεχόμενα. Για να λύσει ένα πρόβλημα και να καταλήξει σε μία απόφαση, θα χρειάζονταν δισεκατομμύρια χρόνια.

Οπότε από όλα τα δυνατά ενδεχόμενα, μένει σε ένα υποσύνολο, αποκλείοντας τα υπόλοιπα. Γιατί διεγείρει συναισθήματα, ένστικτα, εμπειρίες, ιδεολογίες, αξίες, που είναι προσωπικές για τον καθένα. Άρα λογική χωρίς συναίσθημα και αξίες, δεν υπάρχει.

Επίσης, η νόηση δεν λειτουργεί με καλώς ορισμένα σύμβολα, παρά με ασάφειες, γιατί όλες οι έννοιες είναι ασαφείς. Άρα, το να οριστεί η νόηση σαν τυπική λογική διαδικασία πάνω σε καλώς ορισμένα σύμβολα, απέτυχε.

«Η γραμμή αυτού που λέμε σήμερα τεχνητή νοημοσύνη, είναι η μηχανική μάθηση. Μιμείται τον τρόπο που λειτουργεί η νόηση του ανθρώπου, αλλά με έναν πιο ταπεινό τρόπο.

Βασίζεται, όχι στο να μιμηθεί την σκέψη και τις λογικές διαδικασίες, αλλά κάνει την λεγόμενη επαγωγική πρόβλεψη, δηλαδή στατιστική.»

Με την πρόοδο των υπολογιστών, συνέχισε ο κ. Θεοδωρίδης, έχουν πλέον πολύ μεγάλη ισχύ και επομένως μπορούν να εκτελέσουν πάρα πολλούς υπολογισμούς, ενώ υπάρχει και τεράστια συλλογή δεδομένων.

Αυτό που λέμε σήμερα τεχνητή νοημοσύνη, είναι πολύ κοντά στη νοημοσύνη των έμβιων όντων. Είναι ένα πολύ μικρό κομμάτι της πραγματικής νοημοσύνης του

ανθρώπου, που είναι εκείνη που έχουμε κοινή με τα άλλα έμβια ζώα και δεν είναι το είδος της νοημοσύνης που μας διαφοροποιεί από αυτά. Επομένως είναι κάτι πολύ απλό.

Αυτές οι μηχανές, εξήγησε, μπορούν να κάνουν εστιασμένα πράγματα και πολύ καλύτερα από τον άνθρωπο. Ο γερανός μπορεί να σηκώσει τόνους, αλλά δεν σημαίνει ότι είναι ανώτερος από τον άνθρωπο.

«Είναι χρηστικά εργαλεία και κάνουν μόνο συγκεκριμένα πράγματα και δεν χειρίζονται ιδέες, έννοιες, δεν έχουν κατανόηση. Άρα, απέχουν πάρα πολύ από τη νοημοσύνη του ανθρώπου.

Οι μηχανές σήμερα, αυτές οι καταπληκτικές μηχανές που χρησιμοποιούμε, είναι βασικά ηλίθιες, μπροστά στη νοημοσύνη του ανθρώπου.»

Εδώ έχουμε τεχνολογικά επιτεύγματα, δεν έχουμε ουσιαστικά καινούργιες θεωρίες. Είναι μία εξελιγμένη μορφή της στατιστικής, όπου χρησιμοποιούνται γρήγοροι υπολογισμοί.

Σχετικά με τον φόβο ότι η τεχνολογία θα ξεπεράσει τον άνθρωπο, ο κ. Θεοδωρίδης απάντησε ότι η τεχνολογία δεν είναι κάτι ουδέτερο. Η συγκεκριμένη τεχνολογία είναι ένα ακόμη κατασκεύασμά του ανθρώπινου πολιτισμού.

Εμείς επενδύουμε την τεχνολογία, με έννοιες και αξίες, συνέχισε, ανάλογα την χρήση που της επιβάλλουμε. Άρα ο φόβος ότι θα εκτοπιστεί ο άνθρωπος από την τεχνολογία, είναι μέσα στο πως την χρησιμοποιούμε.

Η πεμπτουσία της ανθρώπινης ύπαρξης, είναι η δημιουργία. Αυτό πραγματικά μας διαφοροποιεί από τα έμβια όντα. Συνέχεια βρίσκουμε νέες καταστάσεις και πρέπει να προσαρμοστούμε, δημιουργούμε τους εαυτούς μας.

Σήμερα, που οι μηχανές, αντικαθιστούν και την πνευματική εργασία, δανειζόμαστε τον τρόπο της της σκέψης τους, τον αλγόριθμο.

Έτσι είναι και η παιδεία μας σήμερα, και στα πανεπιστήμια, με κουτάκια. Η δημιουργικότητα είναι πνιγμένη και δεν μπορούν τα παιδιά πια να σκεφτούν.

Ο αλγόριθμος, τόνισε, είναι έξω από την ζωή, ενώ ο άνθρωπος είναι μέσα στη ζωή. Ζει μέσα στην κοινωνία κι έτσι δημιουργεί την γνώση, τη νόηση του. Έχει κοινωνικά συναισθήματα, αλληλεγγύη, αγάπη. Εάν πνιγούν αυτά, ευνουχίζεται ο άνθρωπος.

Άρα ο κίνδυνος δεν είναι ότι οι μηχανές θα γίνουν καλύτερες από μας. Αλλά ότι μειώνοντας την πεμπτουσία της ύπαρξης μας, αυτόν τον πλούτο τον συναισθηματικό του εαυτού μας, τον συρρικνώνουμε και λειτουργούμε ως αλγόριθμοι.

Και ο κίνδυνος προκύπτει γιατί η τεχνολογία και η επιστήμη, έχουν χρησιμοποιηθεί χρησιμοθηρικά, για τον πλουτισμό, για να δημιουργούνται κέντρα εξουσίας.

Λίγο πριν ολοκληρωθεί η συζήτηση, ο κ. Θεοδωρίδης σημείωσε:

«Όταν φτιάξουμε ένα ανώτερο κατασκεύασμα από εμάς, τότε ξαναγυρίζουμε πίσω στον μεσαίωνα. Όταν δεν θα καταλαβαίνουμε τις μηχανές, θα πρέπει να τις πιστέψουμε.

Ο φόβος δεν είναι από εκεί, ο φόβος είναι δίπλα μας. Αλλά και το όνειρο και η ευτυχία είναι δίπλα μας».